

หัวข้อ “การป้องกันการขจัดกันแห่งผลประโยชน์และ การดำเนินการเรื่องร้องเรียนทุจริตตามกฎหมายที่กำหนด”

นายมิชัย โอิน

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมธรรมาภิบาลภาครัฐ

สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาลภาครัฐ

° Outline

- นโยบายต่อต้านการคอร์รัปชัน
- นิยามและความหมาย
- บทกำหนดโทษและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส
- ข้อปฏิบัติเมื่อพบเห็นการคอร์รัปชัน
- ช่องทางการร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแส

CORRUPTION..??
?

การทุจริตต่อหน้าที่ หมายความว่า

- ปฏิบัติ หรือ ละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง/หน้าที่
- ปฏิบัติ หรือ ละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น
 - ใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่
 - ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบ สำหรับ
ตนเองหรือผู้อื่น

ประพฤติมิชอบ หมายความว่า

การกระทำที่ไม่ใช่ทุจริตต่อหน้าที่ แต่เป็นการปฏิบัติ/ละเว้นการปฏิบัติ
อย่างใดโดยอาศัยเหตุที่มีตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืน

- ✓ กฎหมาย
- ✓ ระเบียบ / ข้อบังคับ
- ✓ คำสั่ง / มติของคณะรัฐมนตรี

ที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแล

- ❖ การรับ
- ❖ การเก็บรักษา
- ❖ การใช้จ่ายเงิน
- ❖ ทรัพย์สินของแผ่นดิน

คำอื่น ๆ ที่ใช้แทนการทุจริต ทำจนเคยชินและเห็นเป็นเรื่องปกติ

- “เงินแป๊ะเจี๊ยะ”
- “เงินใต้โต๊ะ”
- “ส่วย”
- “ฮั้ว”
- “สินน้ำใจ”
- “ค่าดำเนินการ”
- “ค่าอำนวยความสะดวก”
- “ค่าน้ำร้อนน้ำชา”
- “ค่าหัวคิว” หรือ “กินหัวคิว”
- “ค่ารับรอง”
- “ค่าที่ปรึกษา”
- “ค่าธรรมเนียม”(ที่ไม่มีใบเสร็จทางราชการ)
- “ค่าสวัสดิการ”
- “ค่าคุ้มครอง”
- ✓ “เงินทอน”
- ✓ “กินตามน้ำ”

ประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน

- การใช้ตำแหน่งไปดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจของตนเองโดยตรง
- ใช้ตำแหน่งไปช่วยเหลือญาติสนิทมิตรสหาย
- การรับผลประโยชน์โดยตรง
- การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์โดยใช้ตำแหน่งหน้าที่การงาน
- การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว
- การนำข้อมูลอันเป็นความลับของหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว
- การทำงานอีกแห่งหนึ่ง ที่ขัดแย้งกับแห่งเดิม
- ผลประโยชน์ทับซ้อนจากการเปลี่ยนสถานที่ทำงาน
- การปิดบังความผิด

แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

เป้าหมายภาพรวม : ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตัวชี้วัดภาพรวม ๒ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

- ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน)
 - ปี ๖๖ อันดับ ๑ ใน ๕๓ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๑ คะแนน
 - ปี ๖๗ อันดับ ๑ ใน ๕๑ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๓ คะแนน
 - ปี ๖๘ อันดับ ๑ ใน ๔๘ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๕ คะแนน
 - ปี ๖๙ อันดับ ๑ ใน ๔๕ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๖ คะแนน
 - ปี ๗๐ อันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน
- หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ(ITA)

เป้าหมายภายใต้แผนย่อย

- แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

โดยมี ๓ เป้าหมาย ๑๐ ตัวชี้วัด

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ : ประชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มี ๓ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ ๑ ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๒ ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

ตัวชี้วัดที่ ๓ ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ (ITA) (๘๕ คะแนน ขึ้นไป)

ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมข้อดีสูงสุด

- การสร้างการรับรู้
- เครือข่ายการมีส่วนร่วมภาคประชาชน
- พัฒนาการบริหารงานภาครัฐ

การสร้างการรับรู้

- การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
- สื่อประชาสัมพันธ์
- หลักสูตรสุจริตทุกภาคส่วน

เครือข่ายการมีส่วนร่วมภาคประชาชน

- ประชาชนเป็นเครือข่ายและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง
- ระบบการเฝ้าระวัง
- มาตรการคุ้มครองพยานและการแจ้งเบาะแส

พัฒนาการบริหารงานภาครัฐ

- กลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ
- ระบบการประเมินการปฏิบัติราชการ/ ITA ที่ทำให้เกิดความเข้าใจและเข้าถึงได้ง่าย เข้ากับวัฒนธรรมองค์กร
- คุณธรรมและความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของทุกงานในภาครัฐ
- โครงสร้าง/ระบบที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลพินิจ
- การจัดทำฐานข้อมูลตัวอย่างหน่วยงาน
- การสนับสนุนต้นแบบที่ดี

แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมาย ที่ ๒ : คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง มี ๓ ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ ๑ จำนวนคดีทุจริตในภาพรวมลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๒ จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงานลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๓ จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง

การปลูกจิตสำนึก

- การปลูกจิตสำนึกไม่ติดสินบน
- การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบเฝ้าระวังและการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ
- การสร้างกระแสสังคมต้านทุจริต
- ภาคประชาชนมีศักยภาพในการตรวจสอบมากขึ้น
- การปลูกจิตสำนึกเจ้าหน้าที่ปราบปรามการทุจริต
- การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

การพัฒนากระบวนการ

- มาตรการลดการแทรกแซง
- การลดการใช้ดุลยพินิจ
- การคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส
- การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ระบบตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ
- กฎหมายได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
- การยื่นบัญชีทรัพย์สินเพื่อการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับ
- การบังคับใช้มาตรการทางวินัยอย่างเคร่งครัด
- ความโปร่งใสในการคัดเลือกคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท.

การลงโทษ

- บทลงโทษที่เหมาะสม
- การปฏิบัติงานที่รวดเร็วไม่เลือกปฏิบัติ
- บทลงโทษหัวหน้าส่วนราชการ กรณีดำเนินการทางวินัยล่าช้า
- การติดตาม เร่งรัด ทรัพย์สินคืนเป็นของแผ่นดิน

การรับประโยชน์ต่างๆ

- ❖ การรับของข่วัญจากบริษัทต่างๆ
- ❖ บริษัทสนับสนุนค่าเดินทางไปดูงานต่างประเทศ
- ❖ หน่วยราชการรับเงินบริจาคจากธุรกิจที่เป็นลูกค้าของหน่วยงาน
- ❖ ได้รับของแถมหรือผลประโยชน์อื่นใดจากการจัดซื้อจัดจ้าง
- ❖ การที่คณะกรรมการกู้เงินจากสถาบันการเงินในการกำกับดูแล
- ❖ การที่คณะกรรมการฝากญาติพี่น้องหรือคนที่คุ้นเคยเข้าทำงานใน
รัฐวิสาหกิจที่ตนกำกับดูแลอยู่

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

พ.ร.บ. ป.ป.ช. ปี พ.ศ. 2561

มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณีหรือตามธรรมจรรยาตามฐานานุรูป

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

(มาตรา 169 ซึ่งเป็นบทกำหนดโทษของมาตรา 128 บัญญัติว่า “เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 128 ต้องระวางโทษ...”) **โดยมิต้องมีเจตนาพิเศษ หรือ เจตนาทุจริต**

การขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคล กับ ประโยชน์ส่วนรวม

ม. 128

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

ข้อยกเว้น

หลักการ

ห้ามเจ้าพนักงานของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
อันอาจคำนวณเป็นเงินได้

และยังห้ามผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงาน
ของรัฐมาแล้ว **ยังไม่ถึง 2 ปี** ด้วย

หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับ การฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

● เจ้าพนักงานของรัฐ
ทุกตำแหน่ง

(เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และ
คณะกรรมการ ป.ป.ร.)

● ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็น
เจ้าพนักงานของรัฐ
ยังไม่ถึง 2 ปี

ห้าม

เจ้าพนักงานของรัฐสามารถรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดได้ ในกรณีดังนี้

1 มีกฎหมายอนุญาตให้สามารถรับได้ เช่น เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เบี้ยเลี้ยงไปราชการ เงินปันผลสหกรณ์

2 เป็นการรับจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติ โดยจะต้องเป็นการให้ตามประเพณี หรือ ตามธรรมเนียมจรรยาตามฐานานุรูป

3 เป็นการรับ โดยธรรมเนียม

คือ การรับจากบุคคลที่ให้กันในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญ รวมถึงการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคม

ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป
- การรับจากผู้ซึ่งมิใช่ญาติที่มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาส **ไม่เกิน 3,000 บาท**

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือมีมูลค่าเกิน 3,000 บาท

โดยมีความจำเป็นอย่างย่งที่ต้องรับไว้เพื่อเป็นการรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์

ต้องแจ้งรายละเอียดต่อผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ / ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับทรัพย์สิน

ดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้ที่ www.nacc.go.th/coi

ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ / ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน พิจารณาและมีคำสั่ง

ให้รับได้

ให้คืนทรัพย์สิน

ส่งคืนทรัพย์สินโดยทันที

หากไม่สามารถคืนได้ ให้ส่งมอบเป็นสิทธิ์ของหน่วยงานโดยเร็ว

ความรับผิด

- มาตรา ๑๒๕ การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติในหมวดนี้ ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม
- มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 169 แห่ง พ.ร.บ. ป.ป.ช.

ความรับผิดชอบเอกชน (ม.176)

ผู้ใด

✓ ให้ / ขอให้ / รับว่าจะให้

➤ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

✓ แก่เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ

➤ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน ๕ ปี/ปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความรับผิดชอบเอกชน

(ม.176) วรรค 2

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง

- เป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น
- โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น
นิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรา นี้ และ
ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของ
ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ

ความรับผิดชอบภาคเอกชน (ม. 176) วรรค 3

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง
ให้หมายความถึง

- ผู้แทนของนิติบุคคล
- ลูกจ้าง
- ตัวแทน
- บริษัทในเครือ
- หรือบุคคลใด

ซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น
ไม่ว่าจะมีหน้าที่และอำนาจในการนั้นหรือไม่ก็ตาม

การคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

- กรณีเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐ
- กรณีเป็นประชน/เอกชนทั่วไป

ข้อปฏิบัติเมื่อเห็นการทุจริต

- สังเกตและเก็บพยานหลักฐาน
- ต้องเป็นนักฟังที่ดี
- อย่าทำตัวผิดสังเกต

ตัวอย่างการเขียน

- คำกล่าวหา
- การแจ้งเบาะแส
- การร้องเรียน

ที่อยู่.....

๑ มกราคม ๒๕๖๔

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ข้าพเจ้านายมีชัย ไฉ่น์ อยู่บ้านเลขที่ ๙๐/๘๔ ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ. นนทบุรี ๑๑๑๒๐ โทร ๐๖๓ ๔๖๖๖๖๖๖๖
ประสงค์ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการตาม พร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ กับ
เจ้าพนักงานของรัฐในข้อกล่าวหาและพฤติกรรมแห่งการกระทำความผิดตามข้อกล่าวหา ดังนี้

๑. ผู้ถูกร้อง

นาย.แดง ทุจริต

ตำแหน่ง ผอ.สังกัด.....

๒. ข้อกล่าวหา.....

๓. พฤติกรรมแห่งการกระทำความผิดตามข้อกล่าวหา....(ทำอะไร/อย่างไร/ที่ไหน/เมื่อไร).....

๔. พยานหลักฐานที่ยื่นประกอบ/พยานหลักฐานที่อ้างอิง .(เอกสาร/วัตถุ/บุคคล).....

๕. เคยมีการกล่าวหาเรื่องนี้ไปยังหน่วยงานของรัฐอื่น หรือฟ้องเป็นคดีอาญาต่อศาลใด หรือไม่ (หากมีโปรดระบุ)

ลงชื่อ(ผู้กล่าวหา/ผู้แจ้งเบาะแส)

(.....)

ช่องทางการร้องเรียน/ แจ้งเบาะแส

การเขียนบรรยายลักษณะของพฤติกรรม ควรมีรายละเอียด ดังนี้

- ✓ ใคร (เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ หรือไม่)
- ✓ ทำอะไร (การกระทำหรือพฤติกรรม)
- ✓ ที่ไหน (สถานที่ ที่เกิดเหตุ)
- ✓ เมื่อไร (วัน/เวลา/กลางวันหรือกลางคืน)
- ✓ มีหลักฐานอะไร (พยานบุคคล/พยานเอกสาร/พยานวัตถุ)

สถานะ / หน้าที่ / การกระทำ / ความเสียหาย

ลักษณะพยานหลักฐาน ที่สนับสนุนคำกล่าวหา

- พยานเอกสาร
- พยานวัตถุ
- พยานบุคคล
- พยานผู้เชี่ยวชาญ

ข้อพึงระวัง ในการแจ้งเบาะแส / ร้องเรียน
และการเปิดเผยข้อมูล

➤ ผู้ใด แจ้งข้อความอันเป็นเท็จ

เพื่อจะแก้งบุคคลใดให้ถูกไต่สวน ให้ได้รับโทษ หรือรับโทษ
หนักขึ้น

ต้องระวางโทษ

จำคุกไม่เกิน ๗ ปี

ปรับไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท

หรือทั้งจำทั้งปรับ

การให้เงินรางวัล

จ่ายให้แก่ผู้ซื้อของ แจ้างบะแส หรือให้ข้อมูล หรือข้อเท็จจริง

เกี่ยวกับทรัพย์สิน / หนี้สิน

ของผู้ถูกร้อง หรือผู้ถูกตรวจสอบ รวมทั้งตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน

กรณีที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวยผิดปกติ

แก้ทุกจริต ต้องคิดแยกแยะ

- ✓ ปรับวิธีคิด
- ✓ พฤติกรรมเปลี่ยน
- ✓ สังคมเปลี่ยน
- ✓ ประเทศชาติเปลี่ยน
โลกเปลี่ยน

ปรับวิธีคิด

- คิดได้
- คิดดี
- คิดเป็น

การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในตำแหน่ง

- การมีประมวลจริยธรรมและการห้ามผลประโยชน์ทับซ้อน
- การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
- การใช้หลักโปร่งใสในการใช้อำนาจ

บทลงโทษผู้กระทำผิด

- ถูกดำเนินการทางวินัย
- พ้นจากตำแหน่งหน้าที่
- ถูกดำเนินคดีทางอาญา
- ถูกดำเนินคดีร้ายแรงผิดปกติ/ให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน
- ถูกดำเนินการให้ชดใช้ทางละเมิด

คาถาป้องกันการทุจริต/ประพฤติมิชอบ

รู้สถานะ คิดแยกแยะเรื่องผลประโยชน์
รู้หน้าที่ กฎ/ระเบียบ/ข้อบังคับ
มีความฉลาดทางการเงิน

The End

ขอบคุณ อยู่ไหน

